

Colegiul Medicilor Stomatologi
ROMÂNIA

Memorandum pentru Sănătatea orală în România

Context global

Sănătatea orală este recunoscută de Organizația Mondială a Sănătății (OMS) drept o componentă esențială a sănătății individuale și a stării de bine, care contribuie la îndeplinirea rolului social și la atingerea potențialului de dezvoltare a fiecăruia dintre noi. Pe de altă parte, precaritatea sănătății orale este asociată cu o largă paletă de boli netransmisibile (diabetul zaharat, boli cardiovasculare, boli cerebrovasculare și boli pulmonare cronice, etc.), fiind o problemă de sănătate publică la nivel global.

Afecțiunile stomatologice reprezintă cea mai frecventă patologie cronică la nivel mondial, afectând circa 3,5 miliarde de persoane de-a lungul vieții (45% din populația globului), ceea ce reprezintă mai mult decât cazurile însumate de boli mintale, cardiovasculare, diabet zaharat, boli respiratorii cronice și cancere. Mai mult, afecțiunile stomatologice sunt în continuă creștere, în condițiile în care cele mai multe dintre ele sunt potențial prevenibile și/sau beneficiază de alternative cost-eficace de tratament în stadii precoce. Cele mai frecvente boli stomatologice sunt caria dentară (2,5 miliarde oameni), boala parodontală severă (1 miliard), edentația (350 milioane persoane) și cancerul oral (380.000 persoane).

Bolile stomatologice sunt generatoare de mari inegalități în materie de sănătate atât între state cât și în interiorul acestora, afectând disproporționat persoanele și grupurile vulnerabile și dezavantajate și statele cu venituri reduse.

Organizația Mondială a Sănătății a recunoscut importanța sănătății orale și nevoia ca statele să acționeze ferm și susținut în acest domeniu printr-o serie de documente strategice, dintre care subliniem Rezoluția privind sănătatea orală WHA74.5 din 2021, prin care îndeamnă statele să adopte și să implementeze politici și programe de sănătate orală aliniate viziunii, obiectivelor și principiilor Agendei pentru Dezvoltare Durabilă 2030, politici prin care să asigure acoperirea universală cu servicii de sănătate orală și să nu lase pe nimeni în urmă, răspunzând astfel nevoilor și cerințelor populației pentru o bună sănătate orală. Din acest document reies următoarele date:

- Europa (Regiunea Europeană OMS, 53 de state, 900 milioane locuitori) are cea mai ridicată prevalență a bolilor orale dintre regiunile OMS (50,1%, față de 45% la nivel global).

Colegiul Medicilor Stomatologi ROMÂNIA

- Prevalență de 12,4% (cea mai mare dintre regiunile OMS și aproape dublul prevalenței globale de 6,8%) a cazurilor de pierdere a dinților, aproximativ 88 de milioane de persoane cu vârsta de 20 de ani sau peste.
- Al doilea cel mai mare număr estimat, dintre regiunile OMS, de cazuri noi de cancer oral, 18,5% din numărul total estimat de cazuri la nivel global. Peste 26.500 de decese în regiune au fost atribuite cancerelor bucale în 2020.
- Din cele 53 de țări ale Regiunii Europene, 66,7% nu au avut o politică națională de sănătate orală.
- Prevalența cariilor dinților temporari la copiii cu vârste între 1 și 9 ani în regiunea OMS Europa a fost de 33,6% (294 milioane de persoane). În România valorile indicau 48,2%.
- Peste 50% din populația europeană poate suferi de o anumită formă de parodontită și peste 10% au boli severe, prevalența crescând la 70-85% din populația cu vârsta cuprinsă între 60 și 65 de ani.

Studiul asupra sănătății oro-dentare a românilor derulat de Colegiul Medicilor Stomatologi din România în perioada februarie-mai 2024 evidențiază următoarele date:

- 2 din 3 copii prezintă **carii**
- 40% dintre copii cu vârsta cuprinsă între 6 și 17 ani prezintă **sângerări gingivale**
- Mai mult de jumătate dintre copii prezintă **placă dentară microbială** (resturi alimentare neîndepărtate care sunt încărcate cu microbi)
- 1 din 3 copii suferă de **anomalii ale dinților** (modificări ale poziției dinților, mușcătură incorectă)
- Peste 40% dintre adulți au **parodontită** (pungi parodontale, însemnând o inflamație extinsă atât la nivel gingival cât și osos în jurul dinților)
- 2 din 3 români au nevoie de **tratament stomatologic** (75% din populația 0-17 ani, 78% din populația 18+, 57% din populația cu vârsta de peste 50 de ani)
- Peste 70% dintre adulți au **edentații neprotezate** (dinți care s-au extras în trecut și care **nu** au fost înlocuiți)
- Mai mult de 50% dintre părinți declară că le este greu să acopere **costurile tratamentelor** stomatologice pentru copiii lor

Colegiul Medicilor Stomatologi ROMÂNIA

În ciuda impactului uriaș al bolilor stomatologice asupra stării de sănătate și al potențialului lor tratabil, este de menționat faptul că îngrijirea stomatologică nu este accesibilă tuturor categoriilor sociale și de aceea este nevoie de un efort comun susținut din partea autorităților publice de a facilita accesul la servicii și de a promova necesitatea îngrijirii sănătății orale pentru o viață de calitate.

Având în vedere starea sănătății orale a românilor, precum și recomandările Organizației Mondiale a Sănătății, **Colegiul Medicilor Stomatologi din România propune semnarea prezentului Memorandum pentru Sănătatea Orală a Românilor.** Acest document are ca scop facilitarea accesului la servicii de sănătate orală esențiale, de calitate, pentru toți cetățenii. Serviciile esențiale de sănătate orală trebuie să includă promovarea sănătății orale și intervenții de prevenire, tratament și reabilitare pentru afecțiunile stomatologice pe tot parcursul vieții, pentru atingerea celui mai înalt standard de sănătate orală, care este un drept fundamental al fiecărei ființe umane. Considerăm necesară colaborarea dintre toate entitățile cu rol decizional din domeniu, alături de organizații non-guvernamentale și alte instituții relevante care doresc să se implice, astfel încât să obținem rezultate concrete și o mai bună stare a sănătății orale a românilor.

Principiile Memorandumului pentru Sănătatea Orală în România

1. Sănătatea orală este esențială pentru o bună stare de sănătate generală, pentru creșterea calității vieții, bunăstare și integrare socială.
2. Alinierea politicilor naționale de sănătate orală cu Strategia globală a OMS privind sănătatea orală, cu politicile naționale privind bolile netransmisibile (BNT) și cu politicile privind acoperirea universală cu servicii de sănătate.
3. Acces egal și nediscriminatoriu la servicii medicale stomatologice pentru toți cetățenii.
4. Implementarea acțiunilor și intervențiilor destinate prevenției deoarece majoritatea bolilor și afecțiunilor orale au în comun factori de risc modificabili, cum ar fi consumul de tutun, consumul de alcool și o dietă nesănătoasă, bogată în zaharuri libere.
5. Îmbunătățirea comportamentelor cu privire la starea de sănătate orală, creșterea gradului de informare, educare și conștientizare asupra metodelor de prevenție și menținerea a sănătății orale prin campanii publice de promovare a sănătății orale.
6. Evaluarea și monitorizarea stării de sănătate orală a copiilor și adulților în vederea prevenirii afecțiunilor orale.
7. Dezvoltarea unor sisteme de monitorizare a impactului afecțiunilor orale asupra stării generale de sănătate și corelarea cu boli sistemice precum bolile cardiovasculare, diabetul zaharat și altele.

Colegiul Medicilor Stomatologi ROMÂNIA

8. Integrarea îngrijirii sănătății orale în asistența medicală primară la toate nivelurile de servicii.

Arii și Obiective Strategice pentru Îmbunătățirea Stării de Sănătate Orală

- 1:** Sănătate orală, o prioritate pe agenda publică - Îmbunătățirea angajamentului politic și al resurselor și consolidarea parteneriatelor;
- 2:** Promovarea sănătății orale și prevenirea bolilor cavității bucale – Controlul determinantilor sociali și al factorilor de risc ai afecțiunilor cavității bucale, astfel încât toți oamenii să obțină cea mai bună sănătate orală posibilă;
- 3:** Forța de muncă din domeniul sănătății orale – Dezvoltarea de modele inovatoare pentru pregătirea forței de muncă și extinderea pregătirii bazate pe competențe, astfel încât să răspundă nevoilor de sănătate orală ale populației;
- 4:** Îngrijirea sănătății orale – Integrarea serviciilor de sănătate orală esențiale în asistența medicală primară și asigurarea protecției financiare a populației;
- 5:** Sisteme informaționale privind sănătatea orală – Îmbunătățirea supravegherii și a sistemelor informaționale pentru elaborarea de politici bazate pe dovezi;
- 6:** Agenda de cercetare în domeniul sănătății orale – Dezvoltarea cercetării, inclusiv pentru aspectele de sănătate publică ale sănătății orale;
- 7:** Educarea, informarea și conștientizarea populației asupra riscurilor determinate de neglijarea sănătății orale.